

Dr. Būşra ERDEM
İstanbul Aydın Üniversitesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı

İŞLENEMEZ SUÇ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1
I. KONUNUN TAKDİMİ.....	1
II. ÇALIŞMA YÖNTEMİ VE KONUNUN SINIRLANDIRILMASI.....	4

BİRİNCİ BÖLÜM İŞLENEMEZ SUÇUN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

I. İŞLENEMEZ SUÇ KAVRAMI.....	11
A. Terminoloji	11
1. Terminoloji Açısından Türk Hukukundaki Durum.....	11
2. Diğer Bazı Ülke Kanunlarında İşlenemez Suç	13
3. Değerlendirme	16
B. Tanım	17
1. Genel Olarak.....	17
2. Doktrinde Yer Alan Tanımlar.....	20
3. Değerlendirme	23
C. Tarihsel Gelişimi.....	24

1. Anglo Amerikan Hukuku'nda İşlenemez Suçun Tarihçesi ...	24
2. Kıta Avrupası Hukuku'nda İşlenemez Suçun Tarihçesi	27
II. İŞLENEMEZ SUÇUN HUKUKİ NİTELİĞİNİN TESPİTİ BAĞLAMINDA BENZER CEZA HUKUKU KAVRAMLARIYLA İLİŞKİSİ	33
A. İşlenemez Suç – Hata İlişkisi	33
1. Genel olarak	33
2. Hata Türleri	35
a. Tipikliğin Maddi Unsurlarında Hata	36
b. Hukuka Uygunluk Sebeplerinde Hata	42
c. Kusurluluğu Azaltan veya Kaldıran Sebeplerde Hata	46
d. Yasak Hatası	47
e. Suçun Unsurları Dışında Kalan Hallerde Hata	51
i. Suçun Önşartları	51
ii. Objektif Cezalandırılabilme Şartları	53
iii. Şahsi Cezasızlık Sebepleri	55
3. Değerlendirme	55
B. İşlenemez Suç – Mefruz Suç İlişkisi	59
C. İşlenemez Suç – Teşebbüs İlişkisi	68
1. Genel Olarak	68
2. Teşebbüse Müsait Olmayan Suçlar Bakımından İşlenemez Suç	71
a. Olası Kast ve Taksirle İşlenen Suçlar	71
b. Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar	77
c. Neticesi Harekete Bitişik Suçlar	81
d. Tehlike Suçları	82
e. İhmali Suçlar	84
f. Kalkışma Suçları (Tamamlanması Öne Alınmış Suçlar)	87
3. Suça Teşebbüsün Şartları Bakımından İşlenemez Suç	88
a. Suç İşleme Kastının Varlığı	88
b. Elverişli Hareketlerle Suçun İcrasına Doğrudan Doğruya Başlanması	91

c. İcra Hareketlerinin Tamamlanmaması veya Neticenin Gerçekleşmemesi.....	96
D. Alman Ceza Hukukundaki Elverişsiz Teşebbüs Kavramı.....	103
III. İŞLENEMEZ SUÇUN SUÇ GENEL TEORİSİNDEKİ YERİ.....	113

İKİNCİ BÖLÜM
İŞLENEMEZ SUÇUN GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ
VE İŞLENEMEZ SUÇ AÇISINDAN ÖZELLİK
ARZ EDEN BAZI HALLER

I. GENEL OLARAK	117
II. HAREKETİN ELVERİŞSİZLİĞİ SEBEBİYLE İŞLENEMEZ SUÇ	118
A. Kavram.....	118
B. Aracın (Vasitanın) Elverişsizliği - Hareketin Elverişsizliği Kavramlarının Değerlendirilmesi.....	120
C. Elverişliliğin Tespiti.....	121
1. Genel Olarak.....	121
2. Elverişliliğin Belirlenmesine Yönelik İleri Sürülen Teoriler.....	124
a. Objektif Teori.....	124
i. Klasik Objektif Teori.....	124
ii. Yeni Objektif Teori (Tehlike Teorisi)	129
b. Sübjektif Teori.....	133
3. Türk Hukukundaki Görüşler ve Yargıtay'ın Yaklaşımı.....	136
D. Değerlendirme	145
III. SUÇUN KONUSUNUN YOKLUĞU SEBEBİYLE İŞLENEMEZ SUÇ	148
A. Suçun Konusu Kavramı.....	154
B. Yokluğun Tespiti.....	156
1. Mutlak – Nisbi Yokluk Ayrımı	157
2. Ex Ante – Ex Post Yokluk Ayrımı	159

C. Doktrindeki Görüşler ve Bu Görüşlerin Değerlendirilmesi	162
IV. İŞLENEMEZ SUÇTA ÖZELLİK ARZ EDEN BAZI HALLER....	174
A. Ajan Provokatörün (Kışkırtıcı - Tahrikçi Ajanın) Varlığının İşlenemez Suça Sebebiyet Verip Vermeyeceği Meselesi.....	175
1. Genel Olarak.....	175
2. Ajan Provokatörün İşlenemez Suça Etkisi.....	178
B. İşlenemez Suç Karşısında Meşru Savunmanın Mümkün Olup Olmayacağı Meselesi.....	188
1. Genel Olarak.....	188
2. Meşru Savunma ve İşlenemez Suç.....	188

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İŞLENEMEZ SUÇUN

CEZALANDIRILABİLİRLİĞİ MESELESİ

I. CEZA KAVRAMI VE CEZANIN AMACI	191
A. Genel Olarak.....	191
1. Ceza Kavramı.....	193
2. Cezanın Amacı ve Cezanın Amacına İlişkin Teoriler.....	196
a. Genel Olarak.....	196
b. Cezanın Amacı.....	197
c. Cezanın Amacına İlişkin Teoriler.....	198
i. Mutlak Teori: Cezanın İntikam (Misilleme) ve Ödetme (Kefaret) Amacı.....	199
ii. Nisbi (Önleyici) Teori: Cezanın Önleme Amacı.....	203
(a) Özel Önleme Teorisi.....	205
(b) Genel Önleme Teorisi.....	207
(i) <i>Negatif Genel Önleme (Caydırıcılık Doktrini)</i>	208
(ii) <i>Pozitif Genel Önleme</i>	210
iii. Karma Teori.....	212
iv. Değerlendirme	215
B. Türk Ceza Hukuku Doktrinine Göre Cezanın Amacı.....	216

II. İŞLENEMEZ SUÇUN CEZALANDIRILMASI PROBLEMİ	219
A. Genel Olarak.....	219
B. İşlenemez Suçun Cezalandırılabilirliğine İlişkin Teoriler	220
1. Objektif Teori.....	221
2. Sübjektif Teori.....	223
3. Düalist Teori.....	226
4. Etki Teorisi.....	228
C. Türk Hukukunda Durum.....	232
III. DEĞERLENDİRME.....	238
SONUÇ	249
KAYNAKÇA	261